Հաստատված է
Պետության և իրավունքի
տեսության և սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 31.08.2020թ.
նիստում (արձ. թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝
....
(ստորագրություն)
....
(ամիս, ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, անվճար ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Է.Չիբուխչյան E-mail: rmarandyan@mail.ru հեռ.099-20-20-81
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	3(երեք)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ	«Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90ժամ, որից 28ժամ դասախոսություն, 14 սեմինար պարապմունք, 48 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երեք լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում՝ քննությամբ:

ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է հանրակրթական ավագ դպրոցում դասավանդվող «Հասարակագիտություն», «Համաշխարհային պատմություն» դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են պետության և իրավունքի ֆենոմենը, դրանց ծագումը, հիմնական փուլերը, պատճառները և պայմանները, որոնք ազդել են դրանց ծագման, զարգացման, ձևի և բնույթի փոփոխության վրա, պետության, իրավունքի զարգացման հիմնահարցերը, որոնք ժառանգել են որոշակի աշխարհագրական տարածաշրջանի և պատմական ժամանակաշրջանի պետականության առավել բնութագրական գծերը, մարդու և քաղաքացու իրավունքների, իրավական պետության, ֆեդերալիզմի, իշխանությունների տարանջատման, հանրային և մասնավոր իրավունքի ինստիտուտների ծագման և զարգացման մեխանիզմները:
ՆՊԱՏԱԿ **ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ**		Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին մատուցել համապարփակ գիտելիքներ, մասնավորապես՝ ուսանողին սովորեցնել համաշխարհային պետաիրավական մշակույթում մեծ ներդրում կատարած հնագույն երկրների պետության և իրավունքի պատմությունը: Դասընթացի խնդիրներն են՝ • մշակել իրավական մտածողություն, որն անհրաժեշտ է իրավունքի կիրառման համար, • ստեղծել անհրաժեշտ նախադրյալներ պետության և իրավունքի պատմական տիպերի, աղբյուրների համակողմանի ընկալման համար, • ներկայացնել պետության և իրավունքի ծագման ,ձևավորման • փուլերը, նրա առանձնահատուկ կարևորությունը հասարակության կյանքում, • ցույց տալ պետության և իրավունքի՝ որպես համաշխարհային երևույթների զարգացման և դրանց տիպերի հերթափոխի առանձնահատկությունները:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ *1. Կարողանա՝*		1) Տիրապետել աշխարհի պետաիրավական մշակույթում մեծ ներդրում կատարած, կարևոր քաղաքական նշանակություն ունե-ցած հին, միջին, նոր և նորագույն դարերի պետությունների պե-տաիրավական պատմությանը: 2) Ձեռք բերել արդի պետաիրավական իրականության բազ-մակողմանի ճանաչման հմտություն: 3) Տիրապետել իրավական հմտությանը, քաղաքական խորա-թափանցությանը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ: 2. Ա.Արշակյան «Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» 2003թ. Երևան: 3. Ծ.Պետության «Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» Երևան Եր.համալս.հրատ.1986թ.: 4. З.Черниловский «Всеобщая история государства и права» М.1996г.
Լրացուցիչ		1.В.Графский «История государства и права» М.2003г. 2. С.Чибиряев «История государства и права зарубежных стран» М.2002г.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Քննություն («Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» կամ «Անբավարար»):
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100 % (ստուգված) առաջադիմություն:

		Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:
		Սովորողների գիտելիքները գնահատվում չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկդիրը խոր և հիմնավոր ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, չի դժվարանում ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել սխալներ թույլ չտալով. բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի, էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թէական անճշտություններ. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹ-ՅՈՒՆՆԵՐ		Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Ներկայություն **Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ**		Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկում-ներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Ինքնուրույն և գործնական		Գրավոր աշխատանքի ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:

աշխատանքներ		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 **Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության առարկան և հետազոտման մեթոդները:Պետությունը և իրավունքը հին Եգիպտոսում** **(2ժամ դասախոսություն)**	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության ուսումնասիրման առարկան: 2. Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության ուսումնասիրման մեթոդները: 3. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության կազմավորումը և զարգացումը: 4. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության հասարակական և պետական կարգը: 5. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը:	Հարցեր 1-5- անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարցեր 1, 5 – ինքնուրույն աշխատանք. Սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում «Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» դասընթացի առարկան, հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության իրավունքի աղբյուրները և դրանց բնորոշ գծերը:

Թեմա 2 **Պետությունը և իրավունքը հին Բաբելոնում** **(2ժամ դասախոսություն,2ժամ սեմինար պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Շումերական քաղաք-պետությունների առաջացումը. Ուռուկագինայի ռեֆորմները: 2.Բաբելոնի պետության առաջացումը,	Հարցեր 1-3-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը

հասարակական և պետական կարգը: 3. Բաբելոնի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը. Համմուրաբիի արքայի օրենքները:	հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 3 - ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում հին Բաբելոնի իրավունքի աղբյուրները և դրանց բնորոշ գծերը, Համմուրաբի արքայի օրենքները: Հարցեր 1-3 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 3 Պետությունը և իրավունքը հին Հնդկաստանում (2ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Տոհմատիրական կարգերի քայքայումը, պետության առաջացումը հին Հնդկաստանում: 2.Հին Հնդկաստանի հասարակական կարգը: 3.Հին Հնդկաստանի պետական կարգը: 4. Հին Հնդկաստանի իրավունքի աղբյուրներն ու բնորոշ գծերը.Մանուի օրենքները:	Հարցեր 1-4-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարցեր 2, 3 - ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում հին Հնդկաստանի հասարակական և պետական կարգը:

Թեմա 4 Պետությունը և իրավունքը հին Աթենքում և Սպարտայում (2ժամ դասախոսություն,2ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Աթենքի ստրկատիրական պետության առաջացումը,հասարակական կարգը: 2.Սոլոնի և Կլիսթենեսի ռեֆորմներն Աթենքում:	Հարցեր 1-6-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը

3.Աթենքի պետական կարգը: 4.Աթենքի իրավունքը և բնորոշ գծերը: 5.Սպարտայի ստրկատիրական պետության առաջացումը և հասարակական կարգը: 6.Սպարտայի պետական կարգը:	հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 2 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում Սոլոնի և Կլիսթենեսի ռեֆորմները, դրանց դերն ու նշանակությունը Աթենական պետության համար: Հարցեր 1-6 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև` խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 5
Պետությունը և իրավունքը հին Հռոմում
(2ժամ դասախոսություն)

Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հին Հռոմի պետության և իրավունքի առաջացումը, պատմության պարբերականացումը: 2. Սերվիոս Տուլլոսի ռեֆորմները Հին Հռոմում, դրանց հետևանքները և նշանակությունը: 3. Հին Հռոմի հասարակական կարգը հանրապետության շրջանում: 4. Հին Հռոմի պետական կարգը հանրապետության շրջանում: 5. Հռոմի պետական կարգը կայսրության շրջանում (պրինցիպատ, դոմինատ): 6.Հռոմեական իրավունքի զարգացման փուլերը և բնորոշ գծերը:	Հարցեր 1-6- անցկացվում է դասախոսություն` սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 6 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում հռոմեական իրավունքի զարգացման փուլերը և բնորոշ գծերը:

Թեմա 6
Պետության և իրավունքի առաջացումը ֆրանկների մոտ
(2ժամ դասախոսություն, 2ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Ֆրանկական պետության առաջացումը և զարգացման առանձնահատկությունները: 2.«Սալիական պրավդան»` որպես ֆրանկների հասարակարգի ու-	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն` սովորողների ուշադրությունը

սումնասիրման աղբյուր: 3. Ֆրանկական համայնքի ֆեոդալականացումը: 4.Կառլ Մարտելի ռեֆորմները, դրանց սոցիալական նախադրյալները և հետևանքները: 5.Ֆրանկների պետական կարգը:	հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 2 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականության և առավել խորը ուսումնասիրում «Սալիական պրավդան»՝ որպես ֆրանկների հասարակարգն ուսումնասիրելու աղբյուր: Հարցեր 1-5 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 7 Ֆեոդալական պետության և իրավունքի առաջացումը Ֆրանսիայում (2ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Ֆեոդալական դասային միապետությունը Ֆրանսիայում և հասարակական կարգը: 2. Լյուդավիկոս 9-րդի ռեֆորմները Ֆրանսիայում: 3. Դասային-ներկայացուցչական միապետության կազմավորումը Ֆրանսիայում: 4. Բացարձակ միապետությունը Ֆրանսիայում և պետական կարգը 14-18-րդ դդ.: 5.Միջնադարյան Ֆրանսիայի իրավունքը և բնորոշ գծերը:	Հարցեր 1-5-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 5 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականության և առավել խորը ուսումնասիրում միջնադարյան Ֆրանսիայի իրավունքը և դրա բնորոշ գծերը:

Թեմա 8 Ֆեոդալական պետության և իրավունքի առաջացումը Անգլիայում (2ժամ դասախոսություն, 2ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Նորմանդական նվաճումը և ֆեոդալիզմի հաստատումը Անգլիայում: 2.Հենրիխ 2-րդի ռեֆորմները Անգլիայում և թագավորական իշխանության հզորացումը 11-13-րդ դդ.: 3. Դասային-ներկայացուցչական	Հարցեր 1-6-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի

միապետության կազմավորումը Անգլիայում: 4.1215թ.«Ազատությունների մեծ խարտիան»: 5.Անգլիական բացարձակ միապետության էությունը և առանձնահատկությունները: 6.Միջնադարյան Անգլիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը:	վրա: Հարց 4 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում 1215 թ. «Ազատությունների մեծ խարտիայի բովանդակությունը: Հարցեր 1-6-անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 9 **Ֆեոդալական պետության և իրավունքի առաջացումը Գերմանիայում** **(2ժամ դասախոսություն)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Գերմանիայի ֆեոդալական պետության կազմավորումը և զարգացումը 10-12-րդ դդ.: 2.Գերմանական կայսրության քաղաքական ապակենտրոնացումը, 1356թ.«Ոսկե կոնդակ»-ը (Բուլլա) և ֆեոդալական մասնատվածության ամրապնդումը: 3. Դասային-ներկայացուցչական միապետությունը Գերմանիայում: 4.Գերմանական բացարձակ միապետության էությունը և բնորոշ առանձնահատկությունները: 5.Անսահմանափակ միապետությունների հաստատումը Պրուսիայում և Ավստրիայում: 6. Միջնադարյան Գերմանիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը:	Հարցեր 1-6-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 6 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում միջնադարյան Գերմանիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը:

Թեմա 10 **Պետությունը և իրավունքը Արաբական խալիֆայությունում** **(2ժամ դասախոսություն,2ժամ սեմինար պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Արաբական խալիֆայության կազմավորումը: 2.Արաբական խալիֆայության հասարակական կարգը: 3.Արաբական խալիֆայության պետական կարգը: 4. Մուսուլմանական իրավունքի	Հարցեր 1-5 -անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով մահմեդական

աղբյուրները և բնորոշ գծերը: 5. Իրավունքի առանձին ճյուղերի գործողությունը մահմեդական իրավունքում:	իրավունքի կազմավորման գործընթացում Ղուրանի ազդեցության վրա: Հարցեր 2, 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում Արաբական խալիֆայության հասարակական և պետական կարգը: Հարցեր 1-5 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 11 Բուրժուական Անգլիայի պետությունը և իրավունքը (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Բուրժուական հեղափոխության նախադրյալները Անգլիայում և դրա պատճառները: 2.Սահմանադրական միապետությունը Անգլիայում և հեղափոխական վերակառուցումները: 3.Օ.Կրոմվելի պրոտեկտորատը Անգլիայում և 1653 թ. «Կառավարման գործիք» ակտը: 4.Միապետության ռեստավրացիան Անգլիայում և Հաբեաս Կորպուս ակտը: 5.Պառլամենտական միապետության ձևավորումը և զարգացումը Անգլիայում: 6.Ընտրական իրավունքի համակարգը Անգլիայում:	Հարցեր 1-6 անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում Օ.Կրոմվելի պրոտեկտորատը և 1653 թ. «Կառավարման գործիք» ակտը:

Թեմա 12 Բուրժուական Ֆրանսիայի պետությունը և իրավունքը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Ֆրանսիական մեծ հեղափոխության պատճառները: 2. Ֆրանսիայի 1789 թ. Սահմանադիր ժողովը: 3. 1789 թ. «Մարդու և քաղաքացու իրավունքների դեկլարացիան» Ֆրանսիայում: 4. Ֆրանսիայի 1791 թ. Սահմանադրությունը: 5.Միապետության տապալումը Ֆրանսիայում և Յակոբինյան դիկտատուրայի հաստատումը: 6.Յակոբինյան դիկտատուրայի տապալումը Ֆրանսիայում և 1799 թ. Սահմանադրությունը:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ շեշտը դնել անգլիական և ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխությունների նմանությունների և առանձնահատկությունների վրա: Հարց 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում «Մարդու և քաղաքացու իրավունքների ֆրանսիական դեկլարացիան»: Հարցեր 1-6 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

Թեմա 13 ԱՄՆ-ի պետությունը և իրավունքը

(2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.Անգլիական գաղութները Հյուսիսային Ամերիկայում (17-18-րդ դդ.): 2.1776 թ. Անկախության դեկլարացիան (հռչակագիր) ԱՄՆ-ում: 3.ԱՄՆ-ի 1787թ-ի Սահմանադրությունը: 4.ԱՄՆ-ի 1789թ.«Իրավունքների մասին բիլը»: 5.Քաղաքացիական պատերազմը ԱՄՆ-ում: Սահմանադրության 18-րդ և 19-րդ լրացումները: 6.ԱՄՆ-ի պետությունը և իրավունքը 1918 թ. հետո (պետական կարգը և իրավունքը):	Հարցեր 1-6-անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարցեր 2, 3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում ԱՄՆ-ի Անկախության հռչակագիրը և 1787 թ. Սահմանադրությունը:

Թեմա 14 Գերմանական պետությունը և իրավունքը (19-20-րդ դդ.): Լատինական Ամերիկայի երկրների պետությունը և իրավունքը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1.1848-1849 թթ. հեղափոխությունը Գերմանիայում: 2.1850թ. Պրուսիայի Սահմանադրությունը: 3.Գերմանիայի միավորումը և 1871 թ. համագերմանական Սահմանադրությունը: 4.Նոյեմբերյան հեղափոխությունը Գերմանիայում և Վայմարյան Հանրապետության հիմնումը 1919թ.: 5.Ֆաշիստական դիկտատուրայի հաստատումը Գերմանիայում և պետության ռազմականացումը: 6.Գերմանիայի հետագա պետաիրավական զարգացումը 20-րդ դարի կեսերին. 1949 թ. Բոննի Սահմանադրությունը: 7.Ճապոնիայի 1865 թ. բուրժուական հեղափոխությունը և 60-80-ական թթ. բարեփոխումները, 1889 թ. Սահմանադրությունը և պետական կարգը: 8.Իսպանական և պորտուգալական գաղութային նվաճումները Լատինական Ամերիկայում (16-17-րդ դդ.): 9.1810-1826 թթ. ազատագրական պատերազմը և անկախ պետությունների կազմավորումը Լատինական Ամերիկայում: 10.Առաջին սահմանադրությունները և լատինամերիկյան պետությունների զարգացումը 20-րդ դարում:	Հարցեր 1-10 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով ֆաշիստների կողմից իշխանության գալու պատճառների վրա: Հարցեր 3, 6 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը և առավել խորը ուսումնասիրում 1871 թ. համագերմանական Սահմանադրությունը և 1949 թ. Բոննի Սահմանադրությունը: Հարցեր 1-10-անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև՝ խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքների ամփոփում, պարզվում է դրանց յուրացման աստիճանը:

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

«Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմություն» դասընթացի քննության

1. Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության ուսումնասիրման առարկան
2. Արտասահմանյան երկրների պետության և իրավունքի պատմության ուսումնասիրման մեթոդները
3. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության կազմավորումը և զարգացումը
4. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության հասարակական և պետական կարգը
5. Հին Եգիպտոսի ստրկատիրական պետության իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը
6. Շումերական քաղաք-պետությունների առաջացումը. Ուռուկագինայի ռեֆորմները
7. Բաբելոնի պետության առաջացումը, հասարակական և պետական կարգը
8. Բաբելոնի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը. Համմուրաբի արքայի օրենքները
9. Տոհմատիրական կարգերի քայքայումը, պետության առաջացումը հին Հնդկաստանում
10. Հին Հնդկաստանի հասարակական կարգը
11. Հին Հնդկաստանի պետական կարգը
12. Հին Հնդկաստանի իրավունքի աղբյուրներն ու բնորոշ գծերը.Մանուի օրենքները
13. Աթենքի ստրկատիրական պետության առաջացումը, հասարակական կարգը
14. Սոլոնի և Կլիսթենեսի ռեֆորմներն Աթենքում
15. Աթենքի պետական կարգը
16. Աթենքի իրավունքը և բնորոշ գծերը
17. Սպարտայի ստրկատիրական պետության առաջացումը և հասարակական կարգը
18. Սպարտայի պետական կարգը
19. Հին Հռոմի պետության և իրավունքի առաջացումը, պատմության պարբերականացումը
20. Սերվիոս Տուլիոսի ռեֆորմները հին Հռոմում, դրանց հետևանքները և նշանակությունը
21. Հին Հռոմի հասարակական կարգը հանրապետության շրջանում
22. Հին Հռոմի պետական կարգը հանրապետության շրջանում
23. Հռոմի պետական կարգը կայսրության շրջանում (պրինցիպատ և դոմինատ)
24. Հռոմեական իրավունքի զարգացման փուլերը և բնորոշ գծերը
25. Ֆրանկական պետության առաջացումը և զարգացման առանձնահատկությունները
26. «Սալիական Պրավդան»՝ որպես ֆրանկների հասարակարգի ուսումնասիրման աղբյուր
27. Ֆրանկական համայնքի ֆեոդալականացումը
28. Կառլ Մարտելի ռեֆորմները, դրանց սոցիալական նախադրյալներն ու հետևանքները
29. Ֆրանկների պետական կարգը

30. Ֆեոդալական դասային միապետությունը Ֆրանսիայում և հասարակական կարգը
31. Լյուդովիկոս 9-րդի ռեֆորմները Ֆրանսիայում
32. Դասային-ներկայացուցչական միապետության կազմավորումը Ֆրանսիայում
33. Բացարձակ միապետությունը Ֆրանսիայում և պետական կարգը 14-18-րդ դարերում
34. Միջնադարյան Ֆրանսիայի իրավունքը և բնորոշ գծերը
35. Նորմանդական նվաճումը և ֆեոդալիզմի հաստատումը Անգլիայում
36. Հենրիխ 2-րդի ռեֆորմները Անգլիայում և թագավորական իշխանության հզորացումը 11-13-րդ դդ.
37. Դասային ներկայացուցչական միապետության կազմավորումը Անգլիայում
38. 1215թ.«Ազատությունների մեծ խարտիան»
39. Անգլիական բացարձակ միապետության էությունը և առանձնահատկությունները
40. Միջնադարյան Անգլիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը
41. Գերմանիայի ֆեոդալական պետության կազմավորումը և զարգացումը 10-12-րդ դդ.
42. Գերմանական կայսրության քաղաքական ապակենտրոնացումը. 1356 թ. «Ոսկե Կոնդակ»-ը (Բուլլա) և ֆեոդալական մասնատվածության ամրապնդումը
43. Դասային ներկայացուցչական միապետությունը Գերմանիայում
44. Գերմանական բացարձակ միապետության էությունը և բնորոշ առանձնահատկությունները
45. Անսահմանափակ միապետությունների հաստատումը Պրուսիայում և Ավստրիայում
46. Միջնադարյան Գերմանիայի իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը
47. Արաբական խալիֆայության կազմավորումը
48. Արաբական խալիֆայության հասարակական կարգը
49. Արաբական խալիֆայության պետական կարգը
50. Մուսուլմանական իրավունքի աղբյուրները և բնորոշ գծերը
51. Իրավունքի առանձին ճյուղերի գործողությունը մահմեդական իրավունքում
52. Բուրժուական հեղափոխության նախադրյալները Անգլիայում և դրա պատճառները
53. Սահմանադրական միապետությունը Անգլիայում և հեղափոխական վերակառուցումները
54. Օ. Կրոմվելի պրոտեկտորատը Անգլիայում և 1653 թ. «Կառավարման գործիք»ակտը
55. Միապետության ռեստավրացիան անգլիայում և Հաբեաս Կորպուս ակտը
56. Պառլամենտական միապետության ձևավորումը և զարգացումը Անգլիայում
57. Ընտրական իրավունքի համակարգը Անգլիայում
58. Ֆրանսիական մեծ հեղափոխության պատճառները
59. Ֆրանսիայի 1789թ.Սահմանադիր ժողովը
60. 1789 թ. «Մարդու և քաղաքացու իրավունքների դեկլարացիան» Ֆրանսիայում
61. Ֆրանսիայի 1791թ.Սահմանադրությունը

62. Միապետության տապալումը Ֆրանսիայում և Յակոբինյան դիկտատուրայի հաստատումը
63. Յակոբինյան դիկտատուրայի տապալումը Ֆրանսիայում և 1799 թ.Սահմանդրությունը
64. Անգլիական գաղութները Հյուսիսային Ամերիկայում (17-18-րդ դդ.)
65. 1776թ.Անկախության դեկլարացիան (հռչակագիր)ԱՄՆ-ում
66. ԱՄՆ-ի 1787թ.Սահմանադրությունը
67. ԱՄՆ-ի 1789թ.«Իրավունքների մասին բիլը»
68. Քաղաքացիական պատերազմը ԱՄՆ-ում:Սահմանադրության 18-րդ և 19-րդ լրացումները
69. ԱՄՆ-ի պետությունը և իրավունքը 1918թ.հետո (պետական կարգը և իրավունքը)
70. 1848-49թթ.հեղափոխությունը Գերմանիայում
71. 1850թ.Պրուսիայի Սահմանադրությունը
72. Գերմանիայի միավորումը և 1871 թ. համագերմանական Սահմանադրությունը
73. Նոյեմբերյան հեղափոխությունը Գերմանիայում և Վայմարյան Հանրապետության հիմնումը 1919թ.
74. Ֆաշիստական դիկտատուրայի հաստատումը Գերմանիայում և պետության ռազմականացումը
75. Գերմանիայի հետագա պետաիրավական զարգացումը 20-րդ դ. կեսերին.1949թ.Բոննի Սահմանադրությունը
76. Ճապոնիայի 1865 թ. բուրժուական հեղափոխությունը և 60-80-ական թթ.բարեփոխումները,1889թ.Սահմանադրությունը և պետական կարգը
77. Իսպանական և պորտուգալական գաղութանի նվաճումները Լատինական Ամերիկայում (16-17-րդ դդ.)
78. 1810-1826 թթ. ազատագրական պատերազմը և անկախ պետությունների կազմավորումը Լատինական Ամերիկայում
79. Առաջին սահմանադրությունները և լատինամերիկյան պետությունների զարգացումը 20-րդ դ.